

TFG

L'ESPAI QUE CONVERSA.

ESTUDI DE CREACIÓ D'UN BANC A L'ESPAI PÚBLIC

Presentat per Carmen Tormo Jordá

Tutora: Sara Vilar García

Facultat de Belles Arts de Sant Carles

Grau en Belles Arts

Curs 2016-2017

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA
FACULTAT DE BELLES ARTS DE SANT CARLES

RESUM

El nostre TFG titulat "L'espai que conversa" es compon d'una sèrie de fotografies, gravats i escultures que en conjunt construeixen o donen significat a una idea que aquest any hem intentat formar amb la construcció d'un espai. Es tracta d'un procés de creació d'un espai urbà on la gent pugui intercanviar els seus desitjos o preocupacions de forma oberta i sense ser jutjada. Han estat tractats diferents temes com són la psicologia de les persones a l'hora de mostrar-se tal com són davant del món, un estudi dels espais urbans capacitats per aquest i les escenes quotidianes. La unió d'aquests temes és clau per representar el treball final de grau.

Paraules clau: Espai de conversa, seients, persones, construcció d'espais.

RESUMEN

Nuestro TFG titulado "El espacio que conversa" se compone de una serie de fotografías, grabados y esculturas que van a tratar de explicar el significado de este trabajo. Se trata de un proceso de creación de un espacio urbano donde la gente pueda intercambiar sus deseos, peticiones o preocupaciones de forma abierta y sin ser juzgada. Han sido tratados diferentes temas como son la psicología de las personas a la hora de mostrarse tal como son frente al mundo ,un estudio de los espacios urbanos capacitados para este fin y las escenas cotidianas. La unión de estos temas es clave para representar cual ha sido el trabajo final de grado.

Palabras clave: Espacio de conversa, bancos, personas, construcción de espacios

ABSTRACT

Our TFG entitled "The space that talks" is composed of a series of photographs, engravings and sculptures that will try to explain the meaning of this work. It is a process of creation of an urban space where the People can exchange their wishes, requests or concerns open form and without being judged. Different topics have been addressed, such as the psychology of People to show themselves as they are in front of the world, a Study of the urban spaces trained for this purpose and the scenes Everyday life. The union of these themes is key to representing what has been the end-of-grade work.

Keywords: Talking space, banks, people, building of spaces

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ	4
2.	METODOLOGIA, JUSTIFICACIÓ I OBJECTIUS	5
3.	REFERENTS	7
3.1	Influències artístiques al treball.....	7
3.1.1	Espais públics als exteriors	10
3.1.2	Espais públics als interiors.....	11
4.	ORÍGENS	15
4.1	Una ciutat 1000 i una històries	15
4.2	L'harmonia del sòl.....	21
4.3	El laberint de plàstic	25
4.4	Al quadrat	28
5.	L'ESPAI QUE CONVERSA	31
5.1	Idea	31
5.2	De que es tracta	34
5.3	Altres referents.....	36
5.4	Desenvolupament.....	43
5.5	Recull fotogràfic.....	44
6.	CONCLUSIONS	50
7.	BIBLIOGRAFIA	51
8.	ÍNDEX D'IMATGES	54

INTRODUCCIÓ

Aquest treball final de grau que hem titulat *L'ESPAI QUE CONVERSA*, és una mescla de tots els recursos que ens han ensenyat a utilitzar al llarg dels últims 4 anys. L' anàlisi tracta d'un suggeriment de creació d'una peça de mobiliari urbà. Com ens avança el títol del treball, es tracta de plantejar un espai on les persones puguen intercanviar tot tipus d'idees d'una forma més íntima i acollidora, que facilite la conversa habitual.

L'idea principal del treball que desembossarem és la creació d'un espai públic (en concret un seient urbà), on la gent que acudisca pugua estar rodejada de naturalesa, de gent que coneix o desconeix. És un lloc agradable a la vista i sobretot acollidor per a tot tipus de persones. Per a començar a desenrotllar el projecte hem d'ubicar on, com, quan i perquè es va fer. En un principi el projecte està pensat per a la població de Genovés, aquesta població es troba dins de la província de València. Genovés, és on vaig nàixer i d'ací vénen les meues arrels. És tracta d'un poble molt menut, però destaquen trens grans monuments per a l'afició d'aquest municipi, la pilota valenciana: *Escultura d'Arcs* de Manolo Boix, tracta de representar un jugador de pilota; *Monument al Pilotari* és una escultura de l'artista local Diego Chàfer, dedicada als jugadors de Genovés, inaugurada a l'any 1992 i *Escultura "El Saque"*, obra realitzada en bronze per l'artista valencià Ignacio Pinazo a l'any 1914. Aquesta és la tercera de les còpies que hi ha, estant l'original al Palau de Batlia, seu de la Diputació de València. L'idea de crear una peça de mobiliari urbà per aquest poble es per animar als vianants a seure i observar el poble mes detingudament.

Estructurarem la nostra investigació mitjançant els materials que analitzarem per a dissenyar el seient. D'altra banda, considerarem molt rellevant la recerca de referents, que nomenarem al llarg del treball. Alguns que ja coneguem i altres que hem descobert al llarg del projecte, en la que ens hem enriquit tant en l'àmbit conceptual com el formal.

Finalitzarem aquesta investigació amb l'anàlisi de la nostra obra, dels materials utilitzats tant pels referents com per al nostre treball.

M'agradaria afegir, que perdoneu si hi ha alguna errada a les traduccions de les cites que nombrem en aquest treball, ja que les hem traduït personalment, del castellà i del anglès.

METODOLOGIA, JUSTIFICACIÓ I OBJECTIUS

Pel que fa a la metodologia, aquest treball de final de grau ha partit d'un treball de camp, passant a realitzar una recerca bibliogràfica i fotogràfica sobre el tema i la cerca de referents; suposant aquesta metodologia essencial per a la configuració i desenvolupament d'aquest projecte.

Els objectius que ens hem plantejat per dur a terme aquest estudi són els següents:

- Intentar trobar el nostre propi llenguatge a través de la recerca de la practica artística.
- Analitzar els conceptes que considerem rellevants en la realització de l'obra per entendre millor l'origen d'aquesta.
- Realitzar una recerca de referents que ens ajuden a desenrotllar el projecte.
- Fer una descripció de la peça que hem realitzat al llarg d'aquest projecte.
- Analitzar els referents que ja estan fets per a intentar millorar-los.
- Descobrir elements comuns en els projectes anteriors aquest projecte, per a saber quina repercussió tenen.

Hem de nomenar que les assignatures cursades durant el grau de Belles arts, ens han permès establir aquests objectius mitjançant el desenvolupament i l'aprenentatge en les assignatures, per madurar en aquest projecte des de diferents àmbits artístics, sent les següents: *Escultura i entorn urbà, Tecnologies de la imatge I, Disseny i desenvolupament web, Tècniques de reproducció escultòrica, Fotografia i processos gràfics i Fonaments del gravat i la impressió.*

La sèrie de treballs que nomenarem a continuació, engloben una síntesi dels coneixements adquirits durant el treball, duts a terme amb la finalitat de transmetre la importància dels espais públics i la seua evolució al llarg del temps.

Per a finalitzar aquest apartat, aclarirem que visualitzem aquest projecte de *L'ESPAI QUE CONVERSA* com un treball en procés, pel que continuarem la investigació de noves peces i projectes.

Gran ciutat, les persones que passen pels carrers no es coneixen. En veure's, imaginem mil coses, les unes de les altres, les trobades que podrien ocórrer entre elles, les converses, les sorpreses, les carícies, les mossegades. Però ningú saluda a ningú, les mirades es creuen un segon i després fugen, ensumen altres mirades, no es detenen.

Italo Calvino¹

REFERENTS

3.1 Influències artístiques al treball

Què és l'art públic? L'art públic no tracta sobre un mateix, sinó dels altres. No tracta dels gustos personals, sinó de les necessitats dels altres. No tracta sobre l'angoixa de l'artista, sinó de la felicitat i benestar dels altres. No tracta del mite de l'artista, sinó del seu sentit cívic. No pretén fer que la gent se senti empetitida i insignificant, sinó de glorificar-la. No tracta sobre el buit existent entre la cultura i el públic, sinó que cerca que l'art siga públic i que l'artista siga de nou un ciutadà.

Siah Armajani²

L'art públic té com a escenari principal a les persones. Segons Antonio Remesar podem situar l'inici del concepte Art Públic en l'obra dels primers urbanistes. Cerdà, a Barcelona amb el moviment *City Beautiful*; no obstant això el concepte comença arrelar després de la II Guerra Mundial. La reconstrucció de les ciutats europees suposa un nou balanç entre planificació urbana, arquitectura i art públic.

Remesar explica: "Òbviament l'art públic és un art en espais públics i en aquest sentit té a veure amb els aspectes ambientals, suposa en molts casos l'escultura pública i ha de ser contextualitzat com a art urbà."³

Quan es van construir els primers projectes utilitzables "d'art públic" de Siah Armajani, ja havien aparegut les crides *EarthWorks*, les instal·lacions minimalistes, el conceptualisme i altres subversions de les disciplines convencionals, sense alterar l'art urbà a l'aire lliure. El públic (conjunt de persones que formen una col·lectivitat), es considera imprescindible dins d'aquest àmbit d'art. La missió d'art públic era compatible de satisfer les necessitats humanes i practiques com ara dissenyar seients o taules, l'enllumenat públic o el paviment dels carrers.

Armajani buscant un llenguatge que poguera unir la gent i que al mateix temps fora articulat i fàcilment accessible. Des d'*Arbre de Babel* a la Torre de Dakota del Nord, estava explorant camins en què l'art poguera servir de pretext per a una espècie de reunió social.

També hem d'anomenar a Tadashi Kawamata, la ciutat és el principal tema de reflexió en el seu treball, on plasmar simulacions de situacions urbanes, ocult després de la construcció i l'urbanisme racional. En una referència a la història de cada lloc on intervé, on utilitza materials autòctons i reciclats.

Com a exemple podem anomenar la Instal·lació en els jardins del *Béguinage*, patrimoni mundial de la humanitat. En un procés orgànic en què l'obra va créixer quasi naturalment, Kawamata va construir nius de fusta suspesos en els arbres, sense utilitzar claus, caragols o cap tècnica que poguera danyar-los.

---

2 Armajani, Siah. *Madrid: Museo de Arte Reina Sofía*, 2000, P. 73.

3 Remesar, Antonio. *El concepto de arte público*, P. 193-194.

Imatge 1. Siah Armajani

L'home s'ha refugiat en llocs elevats i de difícil accés. Amb aquest context l'artista comença així les seues escultures poètiques i cabanyes en els arbres a Nova York, Florència i París. En totes parts, la seua obra s'integra perfectament. A més, sempre segueix un mètode molt orgànic i d'improvisació "*d'obra en procés*", en el que col·labora estretament amb estudiants d'escoles d'art i tècnics locals. El treball en equip i la utilització de materials reciclats forma part d'aquest peculiar espai públic que convida a l'espectador a acostar-se i pensar. Com un refugi on quedar-se pensat. Tant Tadashi Kawamata com Siah Armajani tenen una funció molt pareguda dins de l'art públic, ja siga a l'aire lliure com en museus o galeries.

Els dos artistes se serveixen de l'espectador perquè l'art i les persones creuen un diàleg. Els nius o cases de Kawamata i La taula de pícnic per a Osca l'any 2000 d'Armajani, són dos exemples perfectes on podem complementar l'escultura en format d'art públic i urbà. Les dues compleixen una mateixa funció, es tracten d'unes obres que completen un lloc.

El racó, és un refugi que ens assegura el primer valor de l'ésser: la immobilitat; La immobilitat irradia. Es construeix una càmera imaginària al voltant del nostre cos que es creu ben ocult quan ens refugiem en un racó...

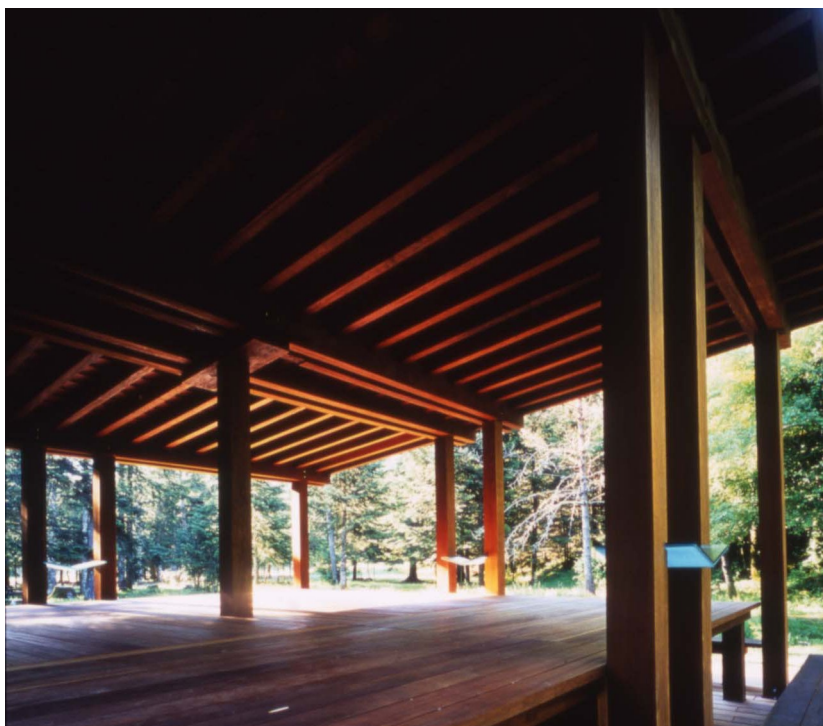
Gaston Bachelard⁴

Podem fer referència d'art públic a tot aquell que es desenrotlla en llocs públics. Siguen a museus o a l'exterior.

Siah Armajani, és un dels artistes referents d'art públic, destaca pels seus espais de lectura. Armajani va nàixer a Iran i es va mudar als Estats Units en 1960 per a assistir al Macalester College en Minnesota, on continua vivint i treballant. Les seues escultures i obres públiques formen part de l'art i l'arquitectura. Amb més de cent projectes realitzats internacionalment des dels anys seixanta, Armajani és reconegut com una figura destacada en la conceptualització del paper i la funció de l'art públic. A partir de 1977 comença a construir espais de trobada i coneixement, utilitzant la idea de lectura com a motiu incitador per a l'intercanvi entre les persones. Dos anys més tard aconsegueix realitzar el seu primer espai a escala real, *la First Reading Room*.

Segons Armajani, "l'art públic no és monumental. És humil, comú i pròxim a la gent. En una democràcia és del tot erroni celebrar qualsevol fet, erigint monuments".

Armajani crea els seus espais amb una funció determinada, es defineix com disponible, útil i comú. Pròxim als pressupostos del disseny, però també de la poesia i la filosofia.

Imatge 2. Siah Armajani

La Taula de Pícnic per a Ossa, encarregada paral·lelament la retrospectiva actual sobre l'obra de Armajani, està entre un grup important de recents mobiliaris per a parcs... El mateix acte de portar el mobiliari domèstic al terreny del públic, amb l'objectiu implícit de situar-ho a l'aire lliure, és literalment pertorbador.

Siah Armajani .⁵

Com hem anomenat anteriorment, l'escultura d'art públic pot estar en l'exterior o bé en l'interior. La majoria d'artistes d'art públic utilitzen les dues maneres de mostrar el seu art al món. Ja siga per raons d'espai, pressupost o encàrrecs.

Diferenciarem dos grups d'art públic en l'exterior i un altre en l'interior:

3.1.1 Espais públics a l'exterior

Ja que hem parlat d'Armajani i de Tadashi Kawamata anteriorment, aquest artistes seran els primers citats en aquest grup, encara que els dos estaran presents en ambdós grups, ja que són els pioners de l'art públic.

Tant Siah Armajani, que crea espai on la gent puga interactuar, com Tadashi Kawamata construeixen estructures temporals específiques del lloc, involucrant-se amb idees de llar, refugi i contextos socials, Kawamata com Armajani creen instal·lacions tant en espais públics com a privats.

Molts museus ja fa temps estan incloent les escultures d'exterior, exemples com a Fundació Maeght en Saint Paul de Venç (França), de Cordova, Museum en Lincoln, Massachusetts (EUA), la Isla de les escultures en Pontevedra, (amb escultors mundialment famosos), en Ossa CDAN, també a Andalusia o la Tate St. El problema dels grans formats, sempre ha estat l'espai i aquest

inconvenient ha portat a treure les escultures dels recintes, perquè puguin ser apreciades en un entorn agradable, accessible i ampli. Encara que no solament els museus tradicionals s'atreveixen amb aquest tipus d'escultures. Els espais públics han passat a ser sales d'exposició a l'aire lliure, com és el cas del *Ekebergparken* a Oslo (Noruega), el *Hakone Air-Museum* en Ashigarashimo (Japó), *La Universitat Politècnica de València* o *Gibbs Farm* (Nova Zelanda).

En primer lloc, Els nius de Tadashi Kawamata "*Tree Huts*", on tracta de construir estructures específiques temporals en les quals, participa la gent a muntar-les, el artista introdueix la natura a la ciutat fent que forme part l'una de l'altra.

Armajani defineix que la creació artística és un vehicle para l'expressió personal. L'obra "*Taula de pícnic per a Huesca*" és un exemple d'espai entre poesia i imatge, vinculada en aquest cas a Federico García Lorca.

Per parlar de Jorge Pardo hem de nomenar els seus dominis de l'art, disseny, instal·lació i escultura. Però quant a l'escultura, rebutja la manera tradicional (La seua instal·lació del moll, 1997 en un llac en Münster, Alemanya).

*tirant els límits de l'art i la vida, on requereixen que l'espectador decideixca
Quin es quin*

Jorge Pardo⁶

Imatge 3. Tadashi Kawamata

Imatge 4. Jorge Pardo

3.1.2 Espais públics a l'interior

Ernesto Neto, és un artista brasiler, que investiga els aspectes comuns de les relacions humanes a través d'escultures. Per a Neto, una exposició és un lloc per a la poesia on el visitant pot escapar-se del quotidià. És un escultor que crea espais on la gent se senta còmoda, la gent interactue amb les seues obres de diferents maneres, ja siga seure, tombar-se, quedar-se ha parlar o simplement observa'n-les.

Neto diu "La meua escultura està feta per a no pensar", una "provocació", "Vull que parem. Vull que no es pense. Per què pensem tant? En què pensem tant? No serà millor esperar una mica i pensar en el que pensem?"

Imatge 5. Ernesto Neto

Les seues obres estan influenciades en la cultura popular brasiler, els seus colors, textures, ritmes i olors, Neto també crea laberints i passadissos a manera de membranes suspeses del sostre. Els materials que utilitza són nylon, lycra, escuma de polietilè i últimament inclou "el crochet." Diverses de les seues obres conviden a asseure's, a reflexionar. Però sobretot podem destacar una passarel·la realitzada amb metres de punt de ganxo que penja del sostre, en la que el visitant pot reclinar-se'n el més alt per a fer un descans i sintonitzar el seu pensament.

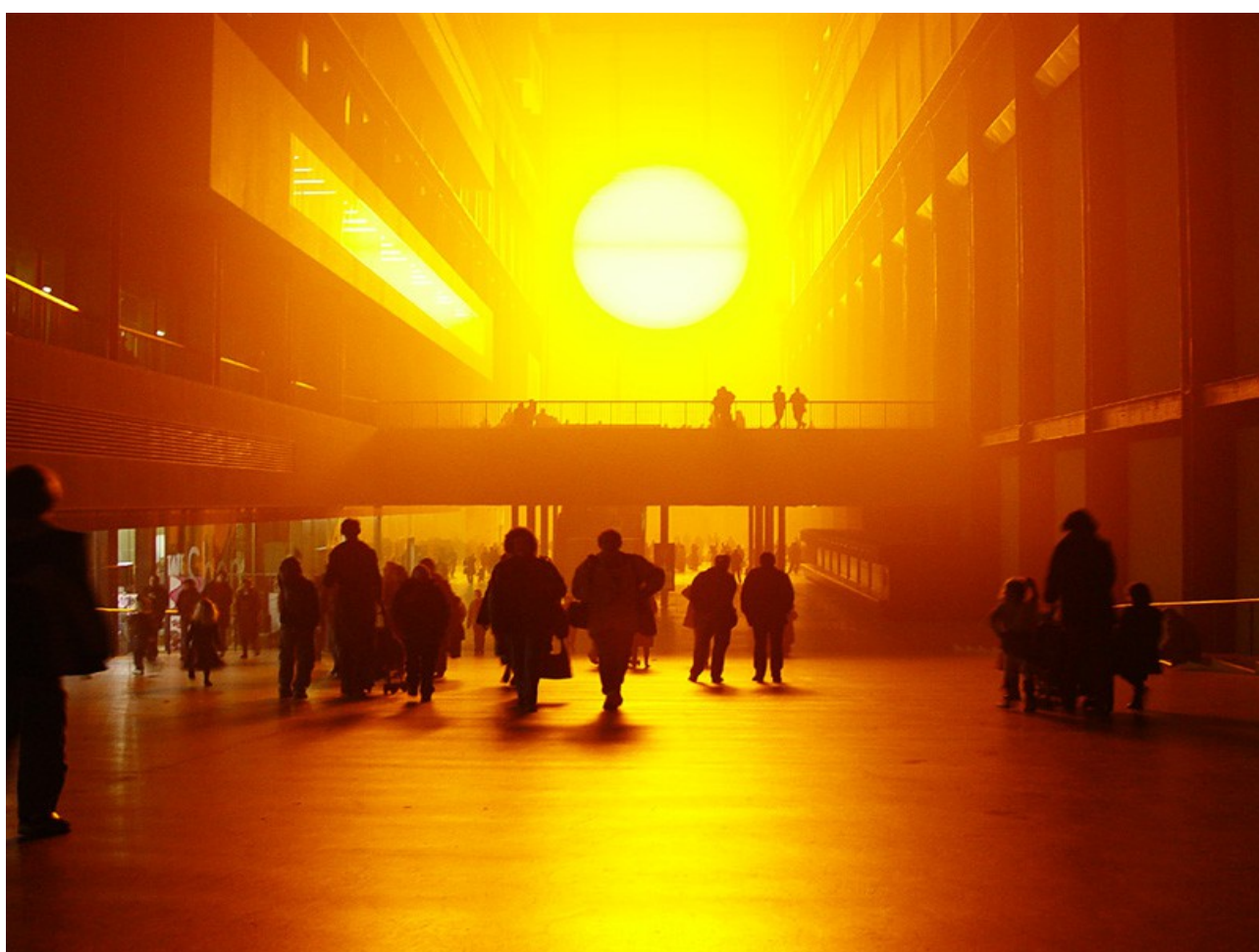
Una de les artistes de l'espai públic a l'interior és Ann Hamilton, que destaca per l'entorn sensorial de les seues instal·lacions multimèdia a gran escala. Aquesta escultora també tracta amb la gent de forma que senten còmodes i poden moure's per l'espai que ella mateixa ha creat de forma lliure. L'obra a destacar és *The event of a thread*. És tracta d'una instal·lació encarregada per *Park Avenue Armory*. Hamilton diu que “s’inspira en l’acte de llegir en veu alta i la seua relació amb les diverses experiències de parlar, escoltar i gravar”⁸.

Imatge 6. Ann Hamilton

Ann Hamilton, té com centre de la instal·lació, un camp de més de 40 gronxadors suspesos, també campanes, tambors, i un llençol blanca enorme. Uns lectors que llegien en veu alta a Aristòtil en llargs rotllos escrits a mà, mentre estan asseguts en una taula prop de l'entrada de la sala de l'exposició, manipula la naturalesa, posant gàbies de coloms.

Com a últim referent nomenar a Olafur Eliasson, ha participat en nombroses exposicions a tot el món i la seua obra està representada en col·leccions públiques i privades. El seu treball està inspirat en l'escriptor del segle XVIII Samuel Johnson i diu: *"S'observa comunament, que quan dos anglesos es troben, la seua primera xarrada és del temps; són precipitadament a un altre, la qual cosa cadascun ha de saber ja, que és calent o fred, brillant o ennuvolat, ventós o calmat."*⁹

Imatge 7. Olafur Eliasson

Aquest serà el tema principal de les seues obres. També, Cal destacar que moltes de les obres de Eliasson estan relacionades entre l'espectador i l'objecte. En el seu *"Your Sun Machine 1997"*, es tractava d'una gran instal·lació on els espectadors que obstaculitzen es trobaven un gran forat circular perforat en el sostre. Durant el progrés del dia la llum canvia, el moviment del sol a través de l'habitació va ser el resultat d'una instal·lació sorprenent.

ORIGENS

Al llarg del nostre ensenyament hem estat rodejats de diferents llenguatges d'art, per començar a presentar el treball podem dir que es tracta d'un recolliment d'obres de fotografia, gravat, escultura i disseny de web. Totes aquestes obres són l'origen del treball de final de grau. El fil que condueix aquest treball és la ciutat com a tema principal i tot allò que té a veure amb ella (el sòl, els jardins i les persones).

La idea principal d'aquest estudi, es crear un peça de mobiliari urbà on la gent pugui interactuar amb ella. La idea ve definida des de feia temps amb el interès i preocupació sobre el tema del mobiliari. En concret el mobiliari urbà.

4.1 *Una ciutat, 1000 i una històries*

Una ciutat, 1000 i una històries és una sèrie de fotografies de l'assignatura "Fotografia i processos gràfics" amb la professora Maria Desamparados Berenguer Wieden.

Aquest treball està construït amb la cianotopia (procediment fotogràfic monocromàtic de color blau dit *cianotip* o "*blue print*"), inventada per Sir John Herschel en 1842. El procés és el següent:

Els objectes han de ser prou opacs per no deixar passar la llum. En les parts en les quals arriben els rajos UV. L'emulsió s'enfosquirà i donarà lloc al color cian. Consisteix a produir ombres amb objectes més o menys transparents sobre una superfície emulsionada amb una solució foto sensible. La cianotopia es basa en la sensibilitat a la llum de les sals fèrriques: El ferricianur potàssic i el citrat fèrric amoniacal.

Aquest projecte està inspirat amb la ciutat de València, a la vegada que està influenciat pel poema "Els Amants" de Vicent Andrés Estellés. Les *cianotopies* contenen la història de dos amants que es varen conèixer a la ciutat de València.

Imatge 8. *Una ciutat, 1000 i una històries*

Imatge 9. *Una ciutat, 1000 i una històries*

La ciutat i allò que ens rodeja, les persones, les històries i edificis formen part d'aquest treball. Darrere d'un rostre hi ha una història anònima per ser contada. En aquesta sèrie de fotografies es conta la història d'amor que tenen dos estrangers a la ciutat de València, dos rostres ocults que queden absorbits per la ciutat.

Com no, nomenar Vicent Andrés Estellés, com a referent literari que em va inspirar tant per a fer aquest projecte.

Imatge 10. *Una ciutat, 1000 i una històries*

*No hi havia a València dos amants com nosaltres.
Feroçment ens amàvem des del matí a la nit.
Tot ho recorde mentre vas estenent la roba.
Han passat anys, molts anys; han passat moltes coses.
De sobta encara em pren aquell vent o l'amor i rodolem per terra entre abraços i besos.
No comprenem l'amor com un costum amable,
com un costum pacífic de compliment i teles.
Es desperta, de sobta, com un vell huracà,
i ens tomba en terra els dos, ens ajunta, ens empeny.
Jo desitjava, a voltes, un amor educat
i en marxa el tocadiscos, negligentment besant-te,
ara un muscle i després el peçó d'una orella.
El nostre amor és un amor brusc i salvatge,
i tenim l'enyorança amarga de la terra,
d'anar a rebolcons entre besos i arraps.
Què voleu que hi faça! Elemental, ja ho sé.
Ignorem el Petrarca i ignorem moltes coses.
Les Estances de Riba i les "Rimas" de Bécquer.
Després, tombats en terra de qualsevol manera,
comprenem que som bàrbars, i que això no deu ser,
que no estem en l'edat, i tot això i allò.
No hi havia a València dos amants com nosaltres,
car d'amants com nosaltres en són parits ben pocs.*

Vicent Andrés Estellés¹⁰

En conclusió *Una ciutat, 1000 i una històries* ens ha ajudat a mirar mes enllà de les persones, a imaginar-nos la vida que poden dur al observar-les, inventar-nos històries fantàstiques que ens il·lusionen.

Quan fem una fotografia a una persona, estem captant la seua essència, la manera d'expressar-se i la seua forma de ser.

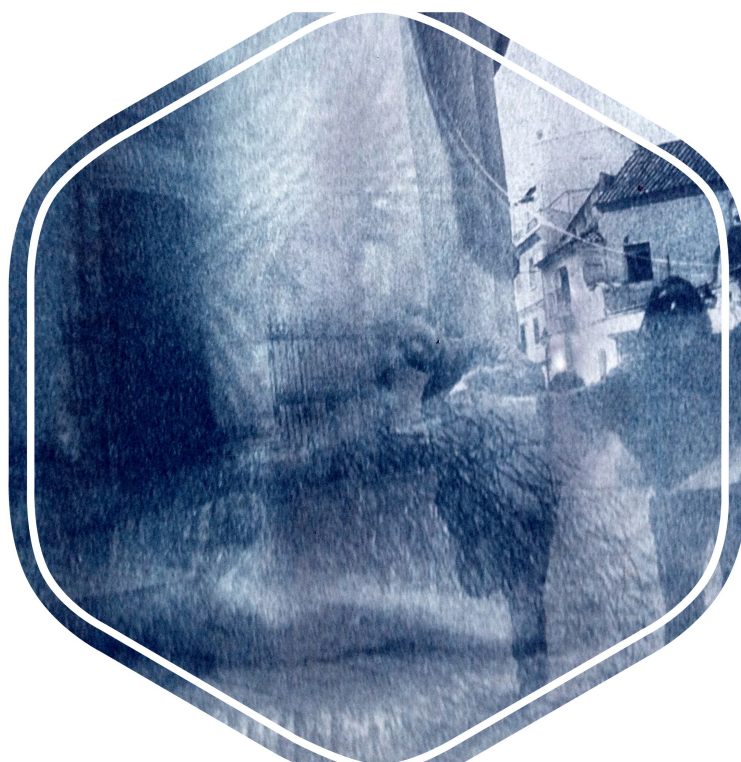
Aquest treball ens ha ajudat a fixar-nos com actuem les persones, en concret els vianants de la ciutat. Com actuen dia a dia, en que es fixen i en que es deixen de fixar. Aquest projecte formara part del primer pas que donarem per a parlar de l'estudi d'espai urbà.

---

10   Andrés Estellés, Vicent; *Llibre de Meravelles*, els amants, 12ª Edició 1993, 1ª Edició 1971; Eliseu Climent editor, València

Imatge 11. *Una ciutat, 1000 i 1 històries*

Imatge 12. *Una ciutat, 1000 i 1 històries*

Imatge 13. *Una ciutat, 1000 i 1 històries*

Imatge 14. *Una ciutat, 1000 i 1 històries*

Imatge 15. *L'harmonia del sòl*

4.2 *L'harmonia del sòl*

Al nostre voltant, en pobles i ciutats, en les places i en les fatxades dels edificis predominen escultures del segle XIX i XX. Però també hi estan els paviments, que van començar a utilitzar-los els romans per fer camins i poc a poc al llarg dels anys s'ha introduït a quasi tot el món. L'obra que presentem està influïda pel sòl de la ciutat, de carrers i places. El paviment decorat formant dibuixos mitjançant mòduls repetitius (les línies s'uneixen creant formes abstractes).

De vegades el passem desapercebut i no ens fixem en allò que xafem. I aquest és el motiu per a introduir aquest treball.

*De les ciutats, la cosa que més m'agrada
són els carrers, les places,
la gent que passa davant la meua i
probablement no veuré
mai més,
l'aventura breu i meravellosa com un foc
d'encenalls, els restaurants,
els cafés i les llibreries.
En una paraula: tot el que és dispersió, joc intuïtiu,
fantasia i realitat.*

Jordi Borja y Zaida Muxi¹¹

La sèrie de gravats que presente tenen com a títol "*L'harmonia del sòl*", amb el coneixement i l'assimilació del sistema de gravat i estampació; Mitjançant el desenvolupament pràctic i creatiu de les tècniques de xilografia i calcogràfiques, que hem pogut cursar a l'assignatura "Fonaments del gravat i de la impressió" amb el professor Alejandro Rodríguez León. El primer gravat es tracta de la tècnica d'amb linòleum i la línia negativa. Aquest treball ha sigut inspirat amb els gravats de Wassily Kandinsky (1866-1944) i tenen com a representació línies sensibles que construeixen formes abstractes (donant caràcter al dibuix), de manera que les línies fan un recorregut visual intencionat per tota l'obra. Aquest procés és un gravat amb relleu, entintat amb la tinta calcogràfica negra i paper blanc.

Imatge 16. *L'harmonia del sòl*

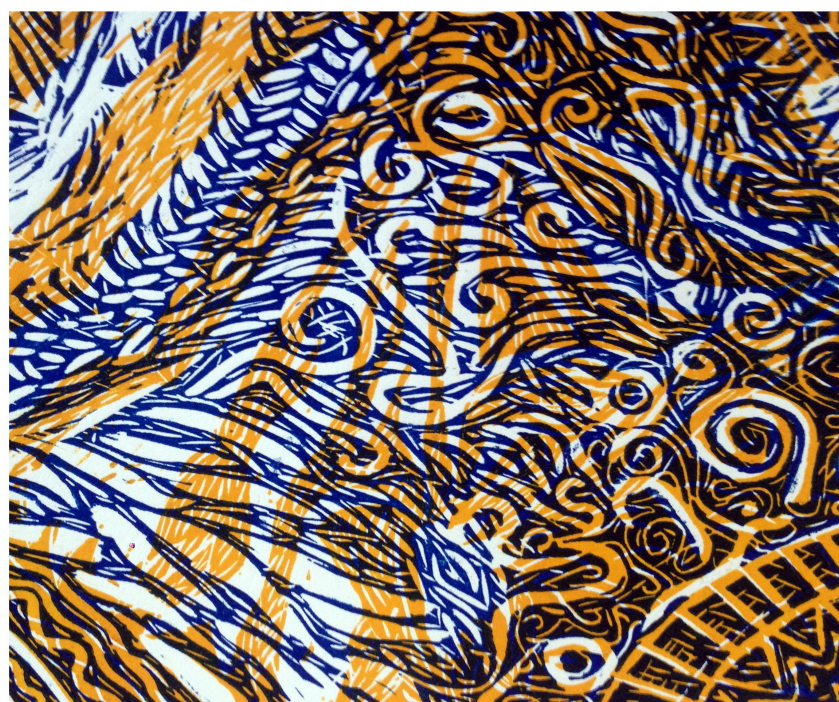
Per a finalitzar aquesta sèrie, presentarem els gravats en relleu a color amb planxes idèntiques. Aquesta tècnica es tracta de superposar dos gravats del mateix format per imprimir-los un damunt l'altre, formant un tercer amb les dues textures dels anteriors. En aquest treball de dues tintes s'han utilitzat colors molt saturats, ja que es volia que tingueren gran impacte visual. Els tres gravats són individuals i amb l'ajuda de recursos digitals, hem repetit el mòdul per representar el sòl que xafem.

Imatge 17. *L'harmonia del sòl.*

Imatge 18. L'harmonia del sòl

Imatge 19. L'harmonia del sòl.

Imatge 20. L'harmonia del sòl.

4.3 El laberint de plàstic

El treball “*el laberint de plàstic*” és tracta d’una maqueta realitzada per a un estudi d’un espai públic. Els materials utilitzats són formigó i plàstic. A més, baix de l’estructura de formigó podem observar una instal·lació de llums led per a la il·luminació nocturna. Els costats de les formes de metraquilat s’il·luminen insinuant una línia fina de lluminositat. Canviant l’escultura urbana i convertible en un mostrari de colors i sensibilitat

L'inici del estudi d'un espai urbà ve donat per aquest treball, on poc a poc teníem que imaginar que es tractava d'un projecte únic i personal. Es un treball on teníem que inspeccionar el territori on anàvem a fer el suposat projecte urbà.

La proposta que vam plantejar de fer un laberint, va anar més enllà, el que primer va ser una maqueta de fulls en blanc, es va convertir poc a poc en “una maqueta real” on teníem que pensar les dimensions a escala i com actuaria el ciutadà davant d'un laberint d'aquestes característiques.

La mercaderia més important que s'intercanvia en una ciutat és la conversa, la informació cara a cara, la murmuració...

Jordi Borja y Zaida Muxi¹²

La incorporació de l’art en l’escenari urbà comprèn un ampli paper dins de l’urbanisme, el territori disponible o la recepció publica davant de l’obra. Com exposa Miquel Navarro: “*Remarcar el lloc, senyalitzar-ho, transmetre alguna cosa que habitualment no succeeix al territori de la ciutat, alguna cosa que jo considere important i que el transeünt ha de detectar el seu caràcter imminent, la seva sensualitat, la seva capacitat dialèctica...*”¹³

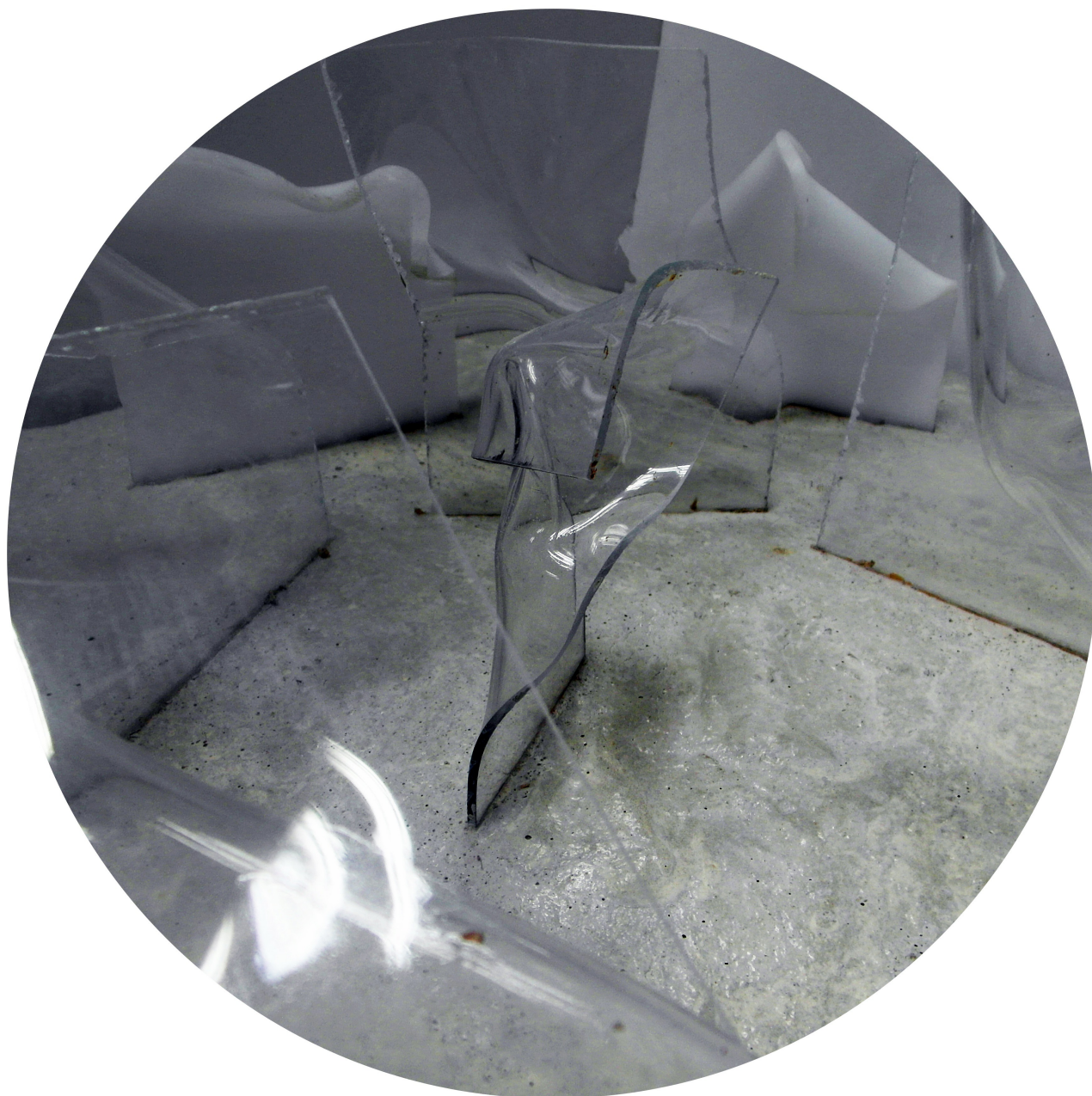
En aquest cas, la capacitat dialèctica (com diu Miquel Navarro), és una transició de formes de plàstic que anaven cobrant vida mitjançant la il·luminació. Una sèrie de “murs de plàstic” que t’impedeixen veure el que hi ha al teu al voltant, si vols eixir del laberint has de trobar l'eixida.

El laberint de plàstic és un laberint amb una ruta molt senzilla. Atrau al espectador però no li causa respecte entrar a visitar-lo.

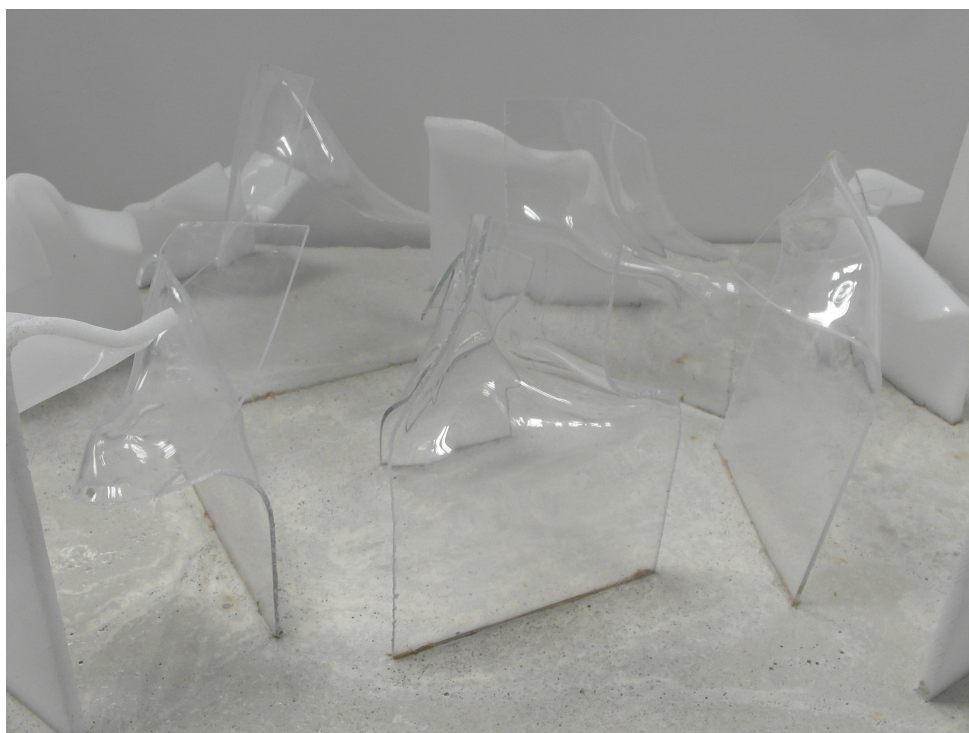
---

12 Borja, Jordi y Muxi, Zaida . *Espacio público: Ciudad y ciudadanía*, P. 29.

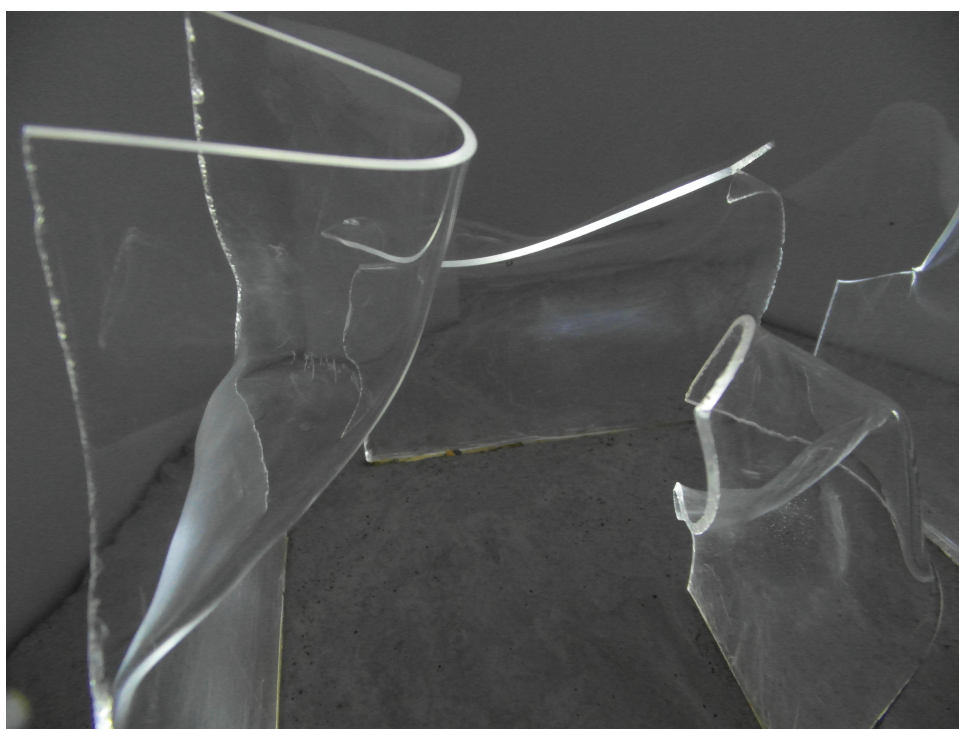
13 Navarro, Miquel. *Las ciudades*, P.40.

Imatge 21. *El laberint de plàstic*

Imatge 22 *El laberint de plàstic*

Imatge 23. *El laberint de plàstic*

4.4 *Al quadrat*

La pèrdua de la condició figurativa i, a través de les opcions obertes per les avantguardes, l'aproximació al concepte d'obra d'art de qualsevol objecte tridimensional va ser l'escultura de després del final de la Segona Guerra Mundial, moltes de les grans personalitats de l'escultura d'avantguarda del primer terç de segle van continuar la seua producció sense grans canvis evolutius. Junt amb Duchamp, Miró o Giacometti, van desenrotllar singulars estils una sèrie d'escultors que van aportar visions i interpretacions molt personals i que, en gran manera, influiran en els moviments plàstics de fi de segle. Destaquen David Smith amb obres d'un estil abstracte, Alexandre Calder, Jorge Oteiza i Eduardo Chillida que van incorporar elements naturalistes i Henry Moore¹⁴.

A la serie "*Al quadrat*" hem desenrotllat una sèrie de procediments escultòrics, com la utilització de fang i la creació de motles de escaiola per a traure el positiu de les peces. Obra que hem pogut cursar a l'assignatura "Tècniques de reproducció escultòriques" amb el professor Vicente Jaime Tenas González.

Es tracta d'una serie de escultures que hem modelat en fang i hem tret un motle de pedra artificial.

En el projecte realitzat en aquesta assignatura, hem preparat proves per al seient urbà (hem tret una sèrie de referents). El treball que hem realitzat durant el curs, és un estudi de mobiliari urbà que hem intentat crear amb bases solgudes.

El que estem tractant de fer aquí [en l'art públic] és donar-li un context i una identitat

Siah Armajani¹⁵

Imatge 24. *Al quadrat*

14 Epilogo de Juan Manuel Bonet. *Historia del arte abstracto (1900- 1960)*, traducción de Blanca Sinchez.

15 Princenthal, Nancy. *Congregación: Siah Armajani y el arte de reunir a gente*, P. 21.

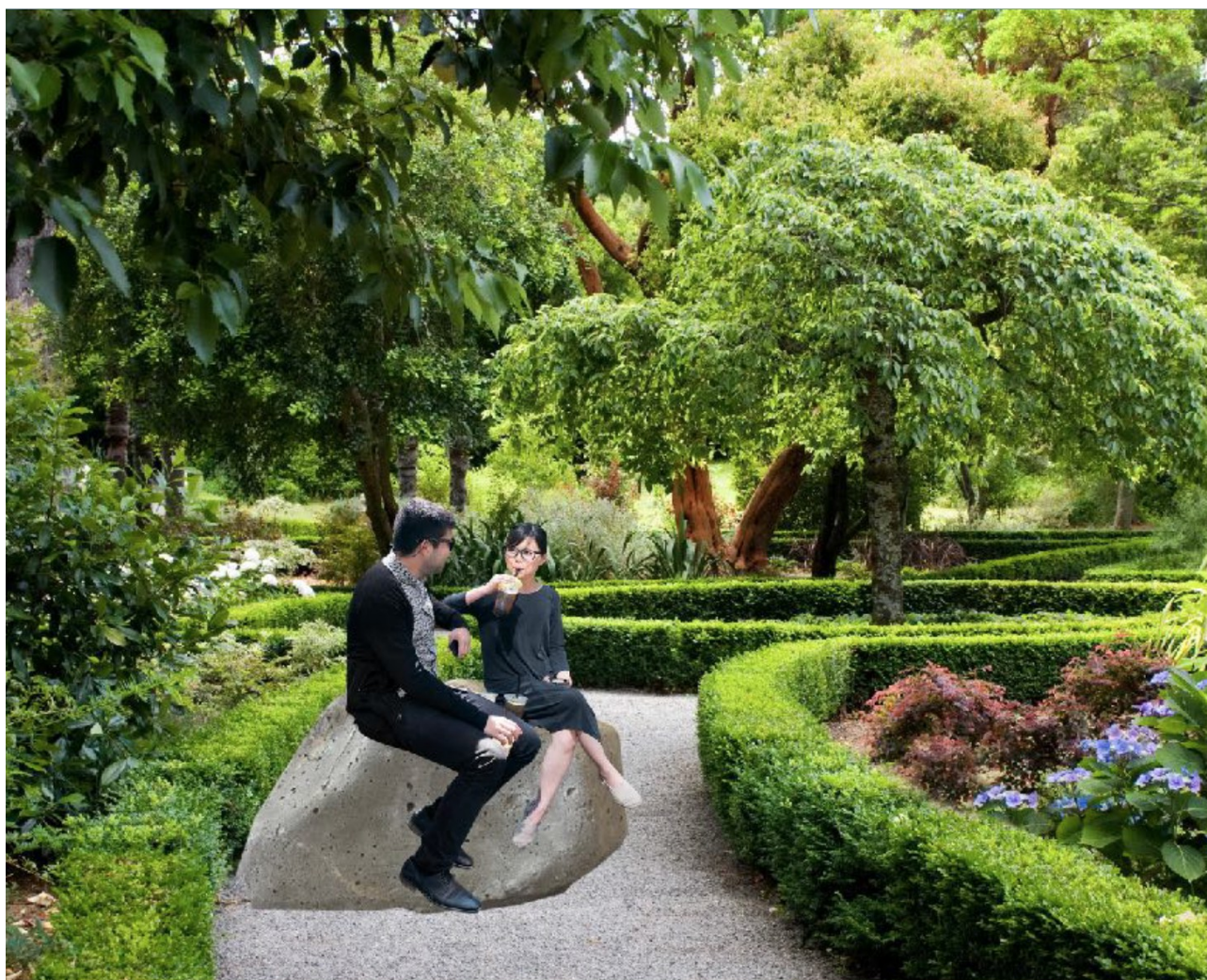
Imatge 25. *Al quadrat*

Imatge 26. *Al quadrat*

Imatge 27. *Al quadrat*

Imatge 28. *Al quadrat*

L'ESPAI QUE CONVERSA

5.1 *Idea*

La idea de l'estudi de creació d'un espai públic ve donada per l'interès que personalment presente cap a l'escultura, en concret a l'escultura dels espais públics.

Segons Maria Luisa Sobrino exposa, l'estàtua pública, representa el principal gènere de l'escultura del segle XIX i un important element de concepció humana. Amb el temps van anar desapareixent els monuments en les ciutats; al llarg del segle XX la majoria de les estàtues van ser retirades, traslladades a jardins. Sent substituïdes per enormes tanques publicitàries, el mobiliari, els semàfors i un reclam lluminós.¹⁶

L'Espai públic, és definit segons Manuel Delgado "com a buit entre construccions que cal omplir de forma adequada als objectes promotors i autoritats, que solen ser els mateixos. Una comarca sobre la qual intervenir i com intervenir, un àmbit que organitzar perquè quede garantia de bona fluïdesa entre punts, els usos adequats, els significats desitjables, un espai endreçat que haurà de servir perquè les construccions-negoci o els edificis oficials enfront dels quals s'estén vegen garantida la seguretat i la previsibilitat".¹⁷

Una altra de les definicions segons el treball de Lyn H. i John Lofnd on defineixen "l'espai públic a les àrees d'una ciutat a què, en general, totes les persones tenen accés legal, als parcs, llocs d'acomodament públic. Als edificis públics. L'espai públic ha de ser distingit de l'espai privat, en el que aquest accés pot ser objecte de restricció legal".¹⁸

A la dècada dels seixanta, setanta inclús huitanta, el valor d'espai públic a penes apareix. Des d'un altre punt de vista, l'espai públic també podria ser definit com a espai per a les relacions en públic.

"Espai de trobada entre persones lliures i iguals que raonen i a la vegada que argumenten en un procés discursiu obert dirigit al mutu enteniment i a la seua pròpia comprensió"

(Sahui,200: 20)¹⁹

El paper que crea l'espai públic és un lloc on s'exerceixen els drets d'expressió i reunió, també on s'organitza la vida social de les persones. El que abans era un carrer és ara escenari per a la comunicació i intercanvi d'opinions.

---

16 Sobrino Manzanares, María Luisa. *Escultura contemporanea en el espacio urbano*. Electa, 1999.

17 Delgado, Manuel. *El espacio público como ideología*. Catarata.

18 Lyn H. i John Lofnd

19 (Sahui,200: 20)

La introducció a l'escultura en l'àmbit urbà és una de les qüestions que anomenarem, per començar podem dir que es tracta d'un lloc on qüestionem les experiències artístiques, per a les seues tradicionals funcions.

Com anomena Jan Gehl²⁰ les activitats exteriors realitzades en els escenaris públics es poden dividir en tres categories:

1. L'activitat necessària, són més o menys obligatòries (anar al col·legi, al treball, esperar a l'autobús o una persona), en general feines quotidianes, aquestes activitats es realitzen al llarg de tot l'any. Els participants no tenen elecció.
2. Les activitats opcionals- és a dir aquelles que participen si existeix el desig (donar una volta, seure, o prendre el sol).
3. Les activitats exteriors i qualitat de l'espai exterior- quan els factors que influeixen a l'exterior són de poca qualitat es duen a terme activitats estrictament necessàries. Quan els ambients exteriors són de bona qualitat, les activitats a realitzar allí són de bastant freqüència. Però, sens dubte un bon entorn fa possible una gran varietat d'activitats humanes completament diferents.

L'espai que anem a parlar en concret, es basa amb els tres punts citats anteriorment.

Un ambient on la gent pugui passar per allí fent l'activitat necessària (la del dia a dia), i que al mateix temps tinga l'interès per a fer l'activitat opcional i l'activitat d'exteriors i qualitat.

On poder estar relaxada després del dia a dia.

5.2 De què es tracta

El projecte es tracta d'una proposta de estudi en el poble de Genovés, a la província de València.

Aquest projecte que té com a nom “*El espai que conversa*”, es tracta d'animar a la gent a gaudir de la naturalesa d'aquesta terra, del sol, de l'escultura i dels amics. És un lloc on intercanviar conversacions, de conèixer gent, per desfogar-se.

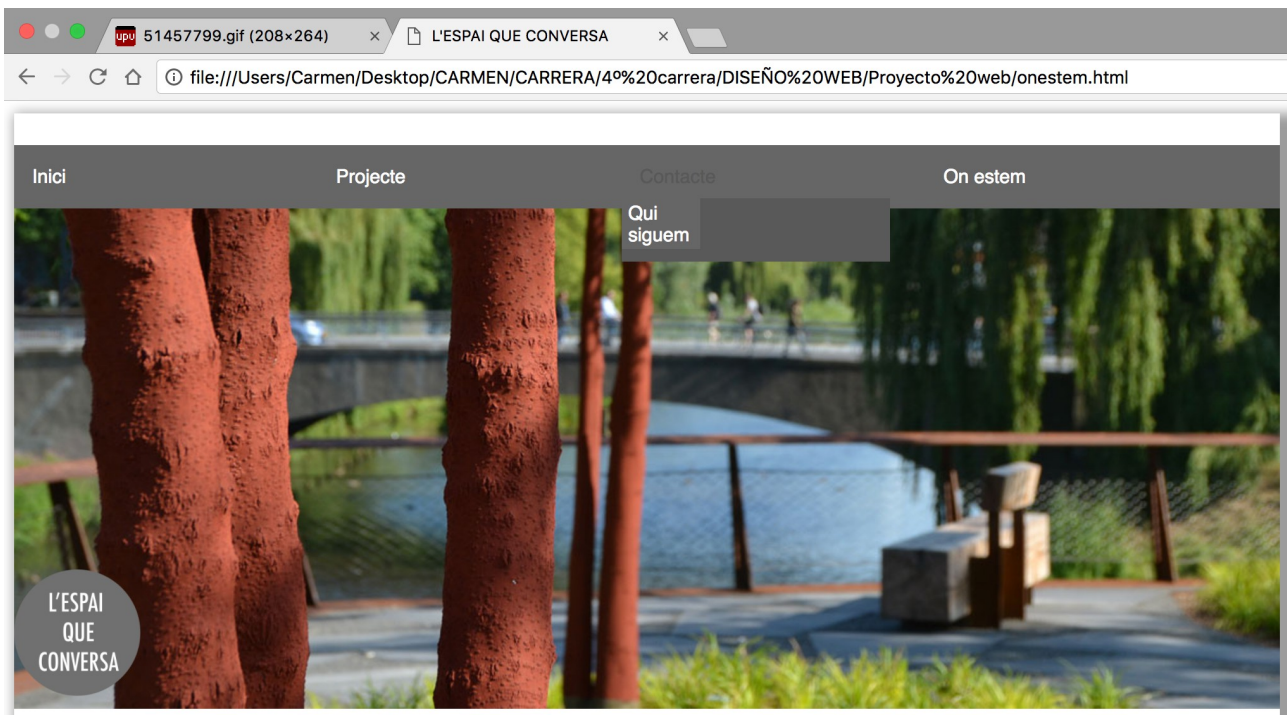
El títol del projecte naix de la necessitat de crear un espai d'aquestes característiques. A més de donar a conèixer la història del poble i animar als turistes a visitar-nos. Un dels problemes que pot causar aquest estudi és que viu molt poca gent en Genovés i potser no arribe a funcionar. La por que quede desert i estancat, sense ser visitat per la gent, és una de les coses més pertorbadores i de mal estar que podem experimentar.

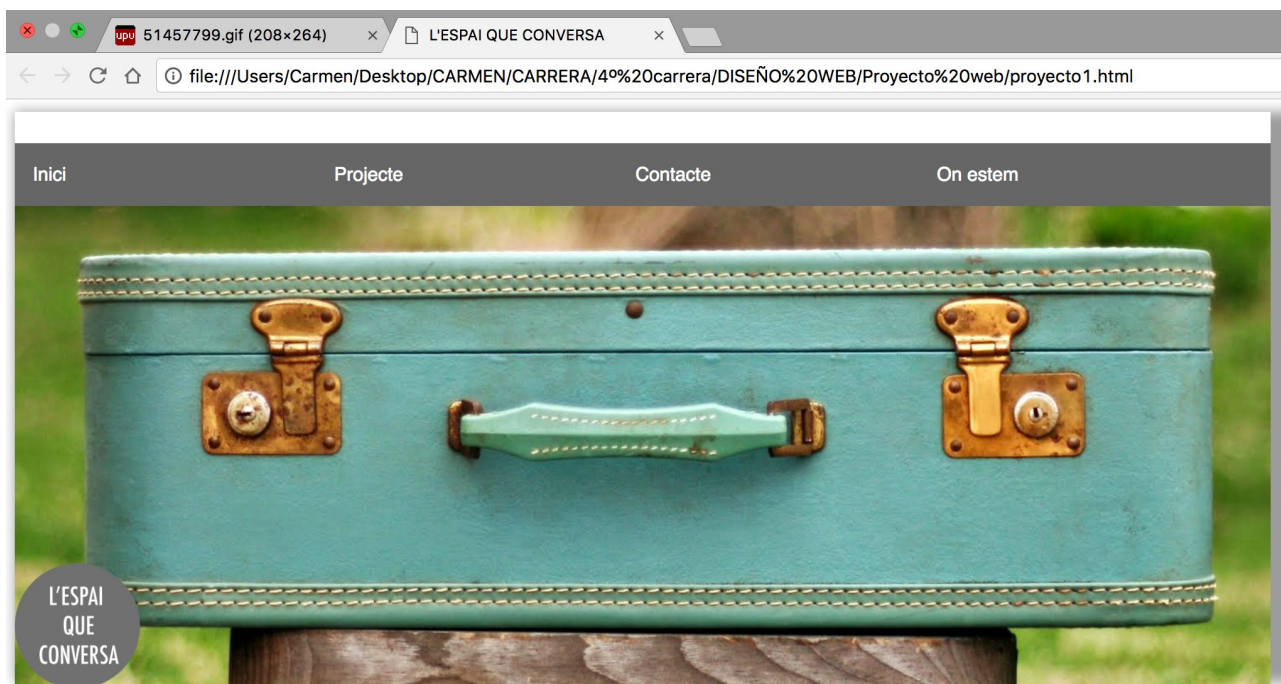
Però per intentar evitar que la peça quede oblidada. Hem creat una pàgina web on podem trobar tot tipus d'informació de la peça a realitzada.

En primer lloc anomenar que la pàgina web no podrà ser visualitzada fins que no es compre un “*hosting*” per allotjar-la. Aquesta ferramenta es molt imprescindible, de moment ho anem a deixar en un projecte a afegir aquest estudi per a poder millorar-la. La pagina web consta de diferents apartats:

- Inici: Lloc on es presenta la peça.
- Projecte: Explicació d'aquest projecte i quina es la finalitat.
- Contacte: Un formulari per a rebre i enviar dades del projecte.
- On estem: Un *Google Maps* (per qui estiga interessat ens pugua trobar).

Es tracta d'una web molt senzilla però vàlida per promocionar el nostre treball de disseny urbà.

Carmen Tormo Jordá © 2017 · Tel. (+34) 12 34 56 · elespaiqueconversa.info

Imatge 30. Captura de pantalla 2

Com diu Jordi Borja i Zaida Muxi : “La síntesi de llocs i fluxos es realitza a l'espai públic, lloc de la cohesió social i d'intercanvis.”²¹

El següent treball que presentarem està relacionat amb l'entorn de la ciutat i les persones, per a aquells que coincideixen a algun lloc de pas o simplement es troben per casualitat en alguna plaça o bar. Estudiarem un possible espai de reunió per als ciutadans o simplement per a aquelles persones que estiguen interessades en aquest àmbit. Com hem anomenat anteriorment el títol d'aquest treball és “l'espai que conversa”. En aquest estudi proposarem la idea d'espai públic partint de la idea del concepte de carrer o escenari, el carrer com a espai d'exposició i d'exhibició de l'art.

El procediment que hem utilitzat per a fer aquest estudi ha sigut el següent:

Gràcies a l'aportació dels llibres de text sobre el disseny i l'entorn urbà que han servit d'ajuda per a entendre les bases que deu tindre un seient urbà (en aquest cas), els materials a utilitzar, com podria intervenir la gent amb aquest espai que crearem, i també per mitjà de diferent referents fotogràfics o museístics que et fan obrir els ulls i crear un espai que tinga les característiques adequades per a poder fer-se realitat en algun futur.

En aquest punt explicarem de què tracta el treball i com està sotmès per diferent proves.

En primer lloc la idea principal va ser donada per unes característiques bastant peculiars, ja que sóc “de poble”, m’agradaria poder parlar del meu ambient i de la meua terra, d’on vaig criar i que és allò que ens feia gaudir en el temps lliure. Quan jo era menuda, ens agradava caminar per l’horta buscant diferents llocs on amagar-nos. Fèiem una espècie de “cabanyes” on poder refugiar-nos. Aquesta idea ha anat avançant i solidant-se.

Tot espai reduït on ens agrada arraulir-nos, agotzonar-nos sobre nosaltres mateixos, és per a la imaginació, una solitud...

Gaston Bachelard²²

L’estudi per a proporcionar un espai urbà al municipi de Genovés s’ha vist encreuat en diferents fases. La primera opció era crear un espai urbà complet. Amb la vegetació, l’espai per a construir i l’electricitat, aquesta idea no va ser molt encertada, ja que estàvem parlant d’un pressupost molt elevat per a poder dur-se a terme en aquestes condicions. Feien falta arquitectes, obrers, electricistes i tota classe de professionals de la construcció.

El segon intent de crear un espai urbà va ser amb la idea d’intervenir a un espai que ja estiga construït, sols intentar millorar-lo per a ser més funcional per a la gent que el vulga freqüentar. Però vam veure engrescats amb la primera opció també, ja que hauríem de tindre un gran pressupost.

Finalment i sent realistes amb el pressupost i el temps per a crear aquest projecte, ens vam proposar la idea de crear un banc o una cadira per a un espai urbà no definit. Aquesta idea va ser la més real i sincera, ja que seria una peça o varies, no ens faria falta cap arquitecte o cap professional.

Amb els coneixements que hem adquirit durant aquests anys podríem fer una gran peça de formigó, que fóra estable i segura. Aquest projecte tenia tot allò que volíem proporcionar a les persones que volgueren seure o tombar-se. El pressupost seria estable, ja que els materials que utilitzaríem serien reciclats. Una vegada la idea estava clara i definida, ens quedaria fer esbossos per a realitzar allò que teníem tan clar. En aquest punt en vam anar anotant allò que ens agradava i el que no, les mides de un seient i la funció que tindria. Els esbossos van servir de gran ajuda, per a plantejar aquest treball

El treball va agafar forma quan la peça va crear vida amb materials reciclats (cartó, fang i retalls de revistes). Per a començar a fer proves reals, teníem que redactar una sèrie de materials que serien de utilitat per a la construcció de la peça de formigó. Els materials serien: Un sac de Formigó, Varetas de ferro de sis centímetres, una tabla “penòlica” (per evitar que el seient estiga rugós) i el encofrat de fusta reciclada i a mida per a que la peça siga perfecta a com l’hem dissenyat.

Tot projecte és una textura d'imatges i pensaments que va saber-ne una bestreta de la realitat

Gaston Bachelard²³

---

22 La poetica del espacio, Gaston Bachelard Línea 14; Pág. 171

23 La poetica del espacio, Gaston Bachelard Línea 38; Pág. 264 y 265

Una vegada tots els materials estaven preparats, començarem a fabricar el forjat amb les mides que hem programat.

Cal afegir que sempre hem de estar preparats per a qualsevol tipus de errada en les proves o alguna infracció al procediment.

5.3 *Altres referents*

L'anàlisi que anem a fer a continuació, és a partir de les idees i treballs que altres persones han dut a terme. En aquest punt, hem d'analitzar els factors que intervenen en l'entorn urbà.

En primer lloc anomenar a totes les empreses que fem referència en aquest capítol:

“Saura”, “Verniprens”, “Escofet”, “Sergin, mobiliario urbano” “BD Barcelona Design”, “URBES21”, “INDUSTRIAS SALUDES” i “HESS”.

Tota classe d'empreses que ja estan al sector dels bancs d'espai exterior i altres que fa poc han anat expandint la seua empresa fins aquest sector.

Com podem observar al llarg de la trajectòria dels diferents referents que hem anat buscant, per a obtindre una base de aquelles coses que ja s'han fet al món de l'art urbà.

Ens en adonem de que moltes empreses han modificat els dissenys o creat nous a partir d'un que ja estava fets. Com es el cas de “BD LOVE BENCH” i “BANC ACACIA” no sabem la data exacta de “BANC ACACIA” però s'aprecia a simple vista que els dos tenen una forma semblant. Els bancs de formigó són una peça de disseny urbà que s'ha posat molt de moda actualment i per aquest motiu moltes empreses s'han intentat involucrar en aquest món mitjançant la reproducció quasi exacta de la peça de disseny original.

Cada seien que s'ha creat, està destinat a un tipus de condicions diferents.

Aquells bancs que tinguen fusta o llistons de fusta, deuen de ser mobiliari per a un clima molt especial, ja que la fusta es un matèria que deu de estar en continua intervenció. En climes més humits pot fer-se malbé i crear floridura, però també pot malgastar-se del sol del clima sec.

Com per exemple, els bancs de acer són molt fàcils de trobar a qualsevol ciutat o parc, però en el fred i l'aigua s'oxida, quan faça fred estarà molt gelat i si li pega el sol estarà massa calent. Per aquest motiu cal assegurar-se bé d'on va estar destinat cada tipus de banc.

En canvi el formigó, es un material que pot adaptar-se bé a les temperatures, ja que no li fa falta manteniment.

En general, mirem per on mirem, anem a trobar errades, ja que potser quan es hivern busquem el banc que estiga orientat cap al sol per a calfar-nos i al estiu al contrari, buscarem el que mes ombra tinga per amagar-nos dels raigs.

EMPRESA SAURA:

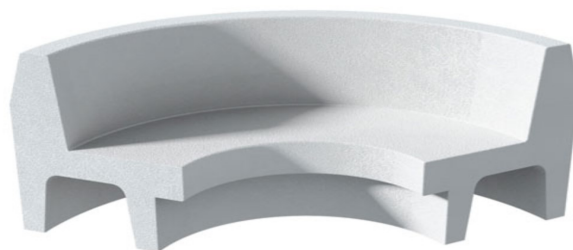
Nom: BANC OLA
Material: Formigó prefabricat armat.
Pes Aproxim.: 745 Kg.
Sistema Col·locació: ancat.
Colors: Blanc-Tosca-Gris.
Textures: Lisa o Xorro de Arena.
Dissenyador: Mireya Duart.

Nom: BANCO B-MODULAR
Material: Formigó con Armadura de Acero Galvanitzat
Pes Aproxim.: 850 Kg.
Sistema Col·locació: ancat al sòl amb varetes de ferro inoxidable.
Colors: Blanc-Tosca-Gris.
Textures: Lisa o Xorro de Arena.

Nom: BANCO ACACIA
Material: Formigó con Armadura de Acero Galvanitzat.
Pes Aproxim.: 1600 Kg..
Colors: Blanc-Tosca-Gris.
Textures: Lisa
Dissenyador: Mireya Duart

Nom: BANCO B-22
Material: Formigó con Armadura de Acero Galvanitzat.
Pes Aproxim.: 550 Kg.
Colors: Blanc-Tosca-Gris.
Textures: Lisa

Nom:BD LOVE LAMP

Fabricació: "Polietilè rotomolejat"

Colors: blanc, beix, verd, blau, vermell, sandstone i mill- stone.

Mesura:141 x 120 x h.300 cm

Any: 2003

Dissenyador: Ross Lovegrove

Nom: BD LOVE BENCH

Fabricació: "Polietilè rotomolejat"

Colors: Vermell fluorescent (solament per a interiors), blanc, beix, verd, blau, vermell. El banc està pensat perquè opcionalment pugui emplenar-se d'aigua o sorra, i és apilable per facilitar el transport.

Mesura:129 x 265 x h. 94 cm

Any: 2002

Dissenyador: Ross Lovegrove

Nom: EL POETA

Fabricació: en xapa perforada d'acer de 2 mm. Recobriments de cataforesis amb acabat de pintura de resina polièster en colors bronze o plata.

Mesura: 180 x 84 x h.74 cm

Any: 2005

Dissenyador: Alfredo Häberli

Nom: BD LOVE PLANT

Fabricació: "Polietilè rotomoldeado"

Colors blanc, beix, verd, blau, vermell, sandstone i mill- stone. Sistema opcional de autoreg per a interiors (Hobby flower).

Mesura: 100 x 136 x h.48 cm

Any: 2003

Dissenyador: Ross Lovegrove

Nom: WALL-Y

Acabats: Xapa d'acer cincada amb acabat final en pintura pols color gris acer. Fusta de Pi tractada mitjançant autoclau a nivell IV. Fusta de Elondo tractada i envernissada a porus obert.
Materials: Potes, braços i estructura en xapa d'acer al carboni. Fusta de Pi/ Elondo. Cargols d'acer inoxidable.

Dissenyador: FDA Arquitectos

Nom: CONJUNS ALBA

Materials: Estructura en tub d'acer. Seient i taula en polièster premsat .

Dissenyador: Gemma Bernal

Nom: AURIGA

Fabricat en fosa d'alumini

Color: ral (clàssic-unicolor)/HESS-DB + besllum (a especificar)

Pes: aprox. 90 Kgs

Nom: VAREDO

Material: Bastidor de secció d'acer galvanitzat

Color: Ral (clàssic-unicolor)/HESS-DB + besllum (a especificar)

Disseny registrat

Origen de panells de fusta de fustes certificades PEFC

Certificat-no.: PEFC/04-31-1059

Nom: BINOCULAR
Material: Formigó armat
Color: Gris, beige, blanc, Decapat i hidrofugat.
Any: 2017
Dissenyador: Buro Poppinga

Nom: MILENIO
Material: Formigó armat
Color: Gris, beige, blanc, Decapat i hidrofugat.
Any: 2011
Dissenyador: EXP architectes

Nom: LUNGO MARE
Material: Formigó armat
Color: Gris, beige, blanc, Decapat i hidrofugat.
Any: 2000

Nom: DOMUS
Material: Formigó UHPC (Slimconcrete®)
Color: Gris, negre, Decapat i hidrofugat.
Any: 2016
Dissenyador: Ramón Úbeda & Otto Canalda

Nom: MAYO
Material: Formigó armat
Color: Gris, beige, blanc, Decapat i hidrofugat.
Any: 1990
Dissenyador: Cruz y Ortiz

Nom: CONCRET
Material: Suports de fundició d'alumini, pintat al forn color plata texturitzat. I Formigó UHPC
Color: Beige, Negre, Gris
Any: 2013
Dissenyador: BAAS arquitectura

Per a concloure aquest apartat, podem anomenar a l'empresa "ESCOFET" com a la líder en la empresa de banc de formigó.

Com diu la pàgina web "www.escofet.es" :

"ESCOFET és una indústria arrelada a Barcelona que fabrica i edita productes de qualitat i d'alta gamma en formigó arquitectònic i emmotllat des de 1886. Líder al mercat gràcies a la seva llarga experiència, audàcia i visió de futur, Escofet s'ha convertit en el punt de trobada de l'avantguarda industrial i l'arquitectura contemporània.

ha estat premiada amb el Premi Nacional de Disseny 1992 i tres Delta d'Or ADI-FAD en els anys 1961, 1975 i 2001. També ha guanyat el "Delta d'Or" a l'any 1961 a la reedició del paviment hidràulic en relleu dissenyat per Gaudí, i finalment una repercussió a nivell internacional amb el recent premi "Australian Design Award del 2008" o l'Urban Landscape Award 2007."

En general tots els seients siguen de fusta, de formigó, d'acer o de plàstic busquen un mateix objectiu, ser còmodes i que puguin donar-se unes condicions de benestar i satisfacció.

Com hem anomenat al capítol anterior, el mobiliari urbà està a la disposició de qualsevol vianant, les persones que passen per un parc a passejar, o simplement seuen per a llegir un llibre o parlar per telèfon. Aquestes, fan un ús quotidià d'aquest mobiliari. I com a conclusió, podem afegir que no sols està exposat a la gent, si no als factors mediambientals que fan que aquest banc o cadira que hem dissenyat siga de un ús o d'un altre.

5.4 *Desenvolupament*

Els bancs i altres elements de descans són objectes dels quals la seua funció principal és la d'oferir seient i descans al vianant en diferents contextos. Es tracta d'un producte fonamental en àrees de reunió com a places i parcs en els quals faciliten diferents accions com descansar momentàniament, esperar, xerrar o llegir són algunes d'elles.

La disposició dels bancs i seients als espais públics són fonamentals perquè puguin donar-se unes condicions de benestar i satisfacció.

Les característiques dels diferents tipus de bancs enumerats, se centren en la combinació dels components estructurals, l'elecció dels materials, la realització de perfils i altres aspectes funcionals com l'existència de reposabraços, canals d'evacuació d'aigua, etc. Per exemple:

1. Les estructures que actuen com a suports: tubs d'acer galvanitzat, peces de fosa de ferro o alumini que permeten resoldre formes i volums, perfilaries metàl·liques, suports.
2. A les àrees en contacte amb l'usuari com són el seient i el respall es requereixen materials poc conductors de la temperatura i amb certa flexibilitat; trobem variacions en llistons de fusta, reixetes d'acer, planxes metàl·liques, perfils d'alumini i/o plàstic extorquit, etc.
3. Formes i volums modelats en formigó o en plàstics i fibres d'última generació, reforçats amb armadures que no resulten visibles però que permeten la seva manipulació i ancoratge al sòl.

Uns dels aspectes més importants dels bancs és l'ergonomia del seient, que aquest ofereix per a aconseguir una postura més còmoda.

On la gent puga asseure i descansar. Un altre aspecte molt important és on es troba ubicat el banc, hi ha diferents factors que poden influir en aquest aspecte: l'orientació del sol i les vistes que del banc.

La postura d'asseure's reparteix el pes entre els glutis, els peus, les cuixes i la columna vertebral.

Per això és necessari projectar una forma que mantinga la postura natural, sense produir tensions.

Es distingeixen tres posicions d'asseure's:

1. La posició anterior propicia l'acció sobre una superfície o objecte sense descans de l'esquena.
2. La posició mitjana reposa l'esquena en una posició alçada que facilita la incorporació.
3. La posició de descans és la més relaxada i distes.

Una de les qüestions que també cal anomenar es el ús dels materials.

És convenient utilitzar materials resistents a l'envelliment i la corrosió, definir el sistema de col·locació i també la reposició de components amb la finalitat que

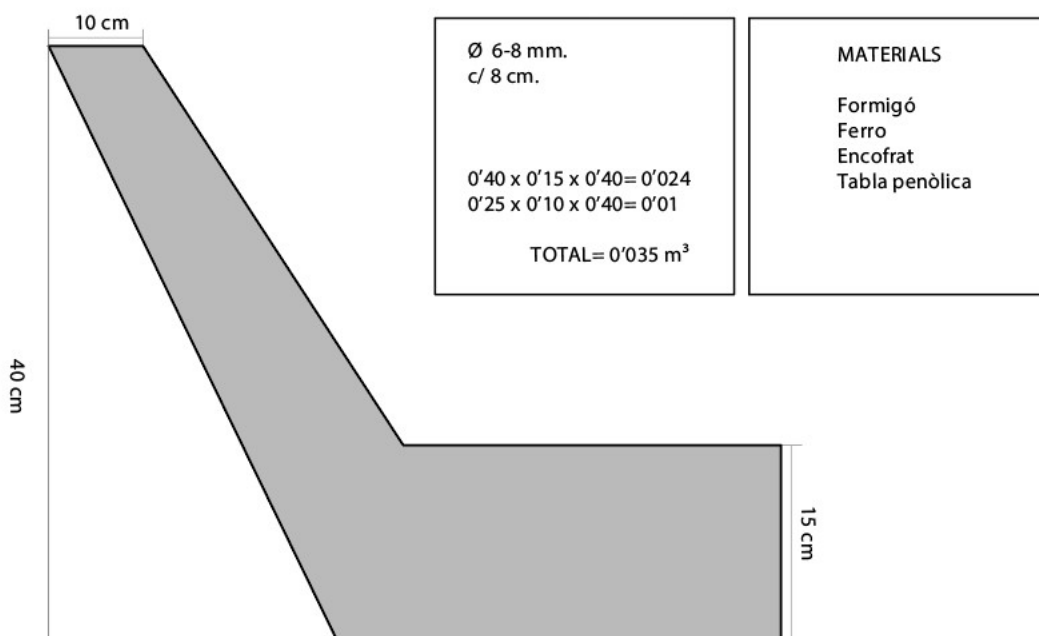
aquesta siga senzilla i fàcil el seu manteniment en bones condicions. Podem considerar l'accessibilitat com el conjunt de totes aquelles condicions de l'entorn i l'usuari que afavoreixen un ús (En aquest sentit, l'existència de reposabraços, respatller i buit inferior per facilitar la incorporació resulten claus per a les persones majors.)

Cal destacar que la majoria de propostes actuals de seients a l'espai públic són d'estil contemporani, per aquesta raó cal crear seients per a dos tipus de generacions, ja que moltes de les propostes contemporànies d'elements de descans posen el objectiu en l'experimentació en diferents formes i materials.

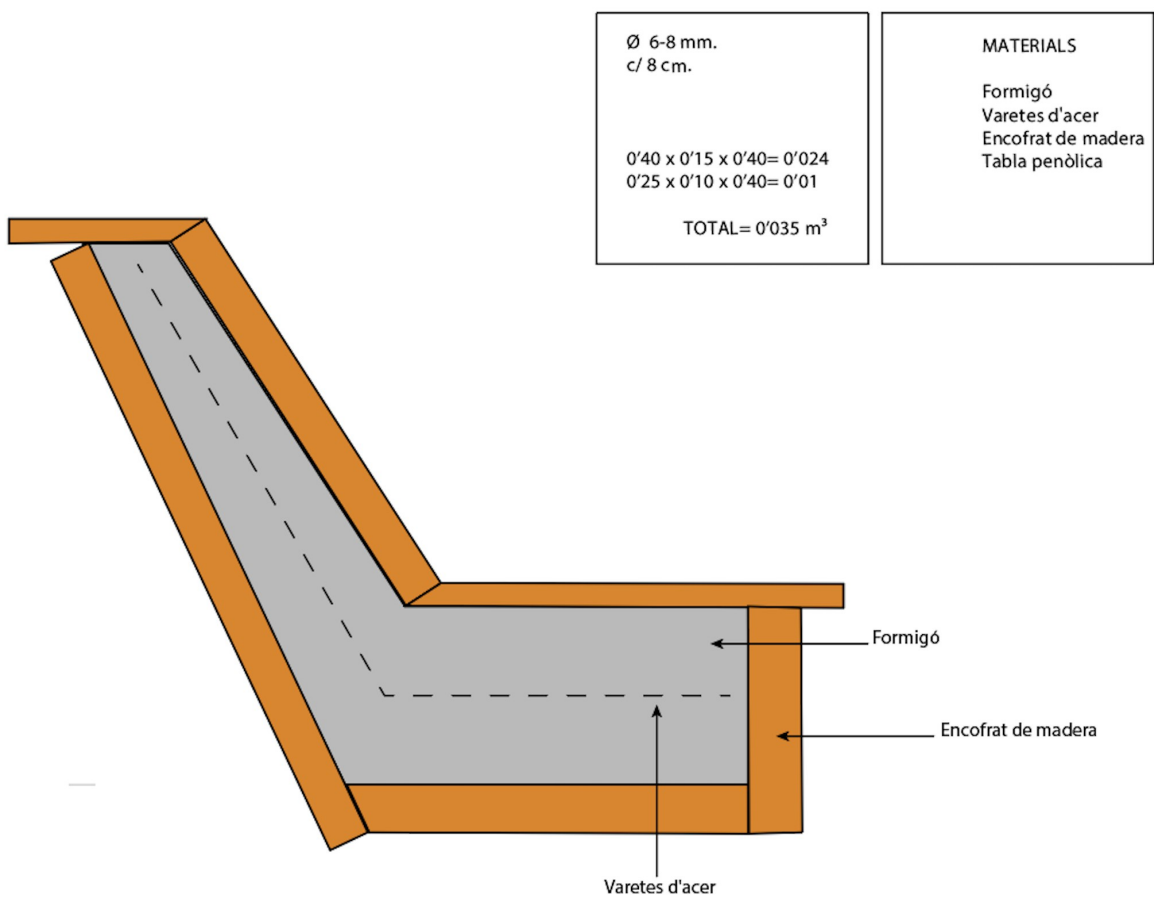
Com es en aquest cas, es planteja un estudi de seients que existeixen arreu del món, la majoria de seients que ens causen curiositat son els experimentals (ens qüestionem preguntes: Com ho han fet?, Quin material han utilitzat? Com es manté en peu?)

La idea d'aquest estudi es crear una síntesis de projectes que ja han existit i com podem intervindre en un espai urbà.

5.5 Recull fotogràfic

Imatge 49. L'espai que conversa

Imatge 50. L'espai que conversa

Imatge 51. *L'espai que conversa*

Imatge 52. *L'espai que conversa*

Imatge 53. *L'espai que conversa*

Imatge 54. *L'espai que conversa*

CONCLUSIONS

L'origen d'aquest projecte, com hem explicat al llarg del treball, forma part d'un estudi per a una creació d'un espai urbà, en concret una peça de mobiliari. D'aquesta manera neix un procés de recerca respecte al coneixement del material (el ciment), basat en l'assaig error.

Per mitjà de l'experimentació directa amb el material, es va originant naturalment els conceptes que volem plasmar en el treball. Creant així la línia de recerca que desenvoluparem, complint d'aquesta manera amb els objectius proposats a l'inici d'aquest projecte.

Durant el procés de creació de les obres, ens hem anat reafirmant i la idea s'ha anat transformant al llarg de tot el procés. Pel que fer-nos conscients del temps del procés de treball resulta molt rellevant i present.

L'espai que conversa està format per una sèrie de proves que al llarg de l'any hem practicat a diferents assignatures. La creació d'un seient que forme part a la natura i ens permeta disfrutar del nostre temps allí seguts hem pareix una idea interessant per a fer un estudi sobre ell, ja que no és sols un banc o una cadira al parc de baix de casa. És un seient on la gent pugui gaudir d'un espai en concret, on pugui seure a llegir un llibre o a festejar. Aquests bancs que ens resulten tan familiars i els recordem des de sempre, formen part de les nostres vides i han format milers d'històries. On de xicotet vas conèixer als teus amics, on esperes a la teua parella tots els matins, inclús alguna relació que s'ha pogut trencar. Però sempre miraràs aquell banc i pensaràs tot allò que t'ha passat mentre estaves allí segut.

Per a resumir aquest treball de final de grau, ens podem centrar en els diferents projectes que hem realitzat al llarg d'aquest curs acadèmic:

- "Una ciutat, 1000 i una històries" és un treball de fotografia que serà clau per a immortalitzar els moments de les persones a la ciutat i com interactuen entre elles. Aquest projecte ens ajudarà a buscar les necessitats que tenen les persones quan caminen pels carrers, allò que busquen per a relaxar-se o evadir-se de la societat, buscant un lloc on refugiar-se.
- "L'harmonia del sòl", és una anàlisi del sòl que xafem quan anem caminant i forma part d'una sèrie de gravats que interpreten els revestiments que utilitzen per a terra.
- "El laberint de plàstic" ens ajudarà a entendre les necessitats d'un espai públic, un joc de materials que intentaran que la gent interactue amb aquest espai, i mitjançant el joc de la il·luminació en diferents parts, delimitaran les zones. Es tracta d'un laberint fet i pensat perquè els ciutadans juguen i busquen l'eixida que més els agrada. Aquest espai, ànima arrimar-se a fruit d'un espai natural i públic.

- "Al quadrat", formarà part d'un estudi per a realitzar un seient, buscarem l'ergonomia del banc perquè resulte més agradable i còmode seure. Ens centrarem principalment en la fabricació d'un motle per a reproduir-lo en diferents materials. També intentarem veure quin ús tindrà i on està situat.

Finalment per a concloure aquest estudi, s'ha d'afegir que creguem haver superat tots els objectius que havíem plantejat i creguem convenient comentar que aquest estudi no s'ha quedat tancat totalment i pensem que deu ser molt més explotat i investigat en profunditat.

BIBLIOGRAFÍA

MONOGRAFIES

- BACHELARD, GASTON. *La poesía del espacio*.
- CHOAY, FRANÇOISE. *El urbanismo Utopías y Realidades*. Lumen, 1983.
- CIRLOT, JUAN-EDUARDO. *El espíritu abstracto*. Labor, 1993.
- COSTA, XAVIER. *New Babylon: La Ciudad Situacionista*.
- CURTIS, PENELOPE. *Sculpture*. 1900-1945
- DELGADO, MANUEL. *El espacio público como ideología*. Catarata.
- LIPOVETSKY, GILLES. *La era del vacío*. Anagrama, 2002.
- MARTIN GONZÁLEZ, J. J. *Historia de la escultura*. Gredos, 1976.
- PIGLIA, RICARDO. *La ciudad ausente*. Libros del Zorro Rojo, 2013
- REMESAR, ANTONIO. *El concepto de arte público*. 1997.
- SOBRINO MANZANARES, MARIA LUISA. *Escultura contemporánea en el espacio urbano*. Electa, 1999
- WITTKOWER, RUDOLF. *La escultura: procesos y principios*.

PART D'UNA MONOGRAFIA

- Actas; Arte Público; arte y naturaleza. Huesca. 1999. CONGREGACIÓN: SIAH ARMAJANI Y EL ARTE DE REUNIR A GENTE; Nancy Princenthal
- María Dolores Jiménez-Blanco. Siah Armajani. Madrid: Museo de Arte Reina Sofía, 2000, p. 73.
- Siah Armajani. Siah Armajani. Madrid: Museo de Arte Reina Sofía, 2000, p 73.

TESIS

- Entre la escultura y el mobiliario urbano del monumento hacia la escultura y sus derivaciones como mobiliario en el espacio público urbano, autor Isusko Vivas Ziarrusta, directora Ana Maria Pilar Arnaiz Gómez. Universidad del país Vasco.

PÀGINES WEB

- ANN HAMILTON. *Ann Hamilton Studio*. [consulta: 2017-2]. Disponible en: <<http://www.annhamiltonstudio.com/biography.html>>
- EL MUNDO. El Mundo. País Vasco: 2014. [consulta: 2017-4]. Disponible en: <<http://www.elmundo.es/pais-vasco/2014/02/13/52fcb989ca47416e318b4570.html>>
- GUGGENHEIM. Ernesto Neto. [consulta: 2017-5]. Disponible en: <<http://www.ernestoneto.guggenheim-bilbao.eus>>
- MACBA. *MACBA*. Cataluña: [consulta: 2017-5]. Disponible en: <<http://www.macba.cat/es/espacios-de-lectura>>
- MUSEO REINA SOFIA. *Museo Reina Sofía*. Valenci. [consulta: 2017-3]. Disponible en: <<http://www.museoreinasofia.es/exposiciones/siah-armajani>>
- MUSEUM TATE. Unilever series Olafur Eliasson weather project. [consulta: 2017-2]. Disponible en: <<http://www.tate.org.uk/whats-on/exhibition/unilever-series-olafur-eliasson-weather-project/olafur-eliasson-weather-project>>
- NY TIMES. Ann Hamilton. [consulta: 2017-5] Disponible en: <<https://www.nytimes.com/topic/person/ann-hamilton>>
- QUIERO LEER. *Ciudades Invisibles*. [consulta: 2017-4]. Disponible en: <<http://www.quieroleer.com.ar/libros/ciudades-invisibles/24.html>>

- Universidad Politecnica de Valencia. *UPV. Grupo de investigación*: [consulta: 2017-4]. Disponible en:
<https://www.upv.es/intermedia/pages/laboratori/grup_investigacio/textos/docs/mau_monleon_artepublio_espaciopublico.PDF>

DICCIONARIS

- Diccionari Normatiu valenciana, a la web: << <http://www.avl.gva.es>>>
- Optimot, a la web: <<www.gencat.cat/optimot>>
- Salt, a la web: << http://www.edu.gva.es/polin/val/salt/apolin_salt.htm>
- Soft català, a la web: << <https://www.softcatala.org> >>

ÍNDEX D'IMATGES

- Imatge 1. Siah Armajani, *La taula de pícnic per a Osca a l'any 2000*
- Imatge 2. Siah Armajani, *La taula de pícnic per a Osca a l'any 2000*
- Imatge 3. Tadashi Kawamata, *Tree Huts*
- Imatge 4. Jorge Pardo, Münster, Alemanya. 1997
- Imatge 5. Ernesto Neto
- Imatge 6. Ann Hamilton, *The event of a thread*, instal·lació a Nova York. 2013
- Imatge 7. Olafur Eliasson, *Your Sun Machine*. 1997
- Imatge 8. Carmen, *Una ciutat, 1000 i 1 històries*, Cianotip. 2017
- Imatge 9. Carmen, *Una ciutat, 1000 i 1 històries*, Cianotip. 2017
- Imatge 10. Carmen, *Una ciutat, 1000 i 1 històries*, Cianotip. 2017
- Imatge 11. Carmen, *Una ciutat, 1000 i 1 històries*, Cianotip. 2017
- Imatge 12. Carmen, *Una ciutat, 1000 i 1 històries*, Cianotip. 2017
- Imatge 13. Carmen, *Una ciutat, 1000 i 1 històries*, Cianotip. 2017
- Imatge 14. Carmen, *Una ciutat, 1000 i 1 històries*, Cianotip. 2017
- Imatge 15. Carmen, *L'harmonia del sòl*, gravat. 2016
- Imatge 16. Carmen, *L'harmonia del sòl*, gravat. 2016
- Imatge 17. Carmen, *L'harmonia del sòl*, gravat. 2016
- Imatge 18. Carmen, *L'harmonia del sòl*, gravat. 2016
- Imatge 19. Carmen, *L'harmonia del sòl*, gravat. 2016
- Imatge 20. Carmen, *L'harmonia del sòl*, gravat. 2016
- Imatge 21. Carmen, *El laberint de plàstic*, metraquilat i plàstic. 2016
- Imatge 22. Carmen, *El laberint de plàstic*, metraquilat i plàstic. 2016
- Imatge 23. Carmen, *El laberint de plàstic*, metraquilat i plàstic. 2016
- Imatge 24. Carmen, *Al quadrat, motle*. 2017
- Imatge 25. Carmen, *Al quadrat, motle*. 2017
- Imatge 26. Carmen, *Al quadrat, motle*. 2017
- Imatge 27. Carmen, *Al quadrat, motle*. 2017
- Imatge 28. Carmen, *Al quadrat, motle*. 2017
- Imatge 29. Carmen, *Disseny web*. 2017

L'espai que conversa. Carmen Tormo

- Imatge 30. Carmen, *Disseny web*. 2017
- Imatge 31. Empresa SAURA, Banc OLA
- Imatge 32. Empresa SAURA, Banc B-MODULAR
- Imatge 33. Empresa SAURA, Banc ACACIA
- Imatge 34. Empresa SAURA, Banc B-22
- Imatge 35. Empresa BD BARCELONA DESING, Banc BD LOVE LAMP
- Imatge 35. Empresa BD BARCELONA DESING, Banc BD LOVE BENCH
- Imatge 37. Empresa BD BARCELONA DESING, Banc EL POETA
- Imatge 38. Empresa BD BARCELONA DESING, Banc BD LOVE PLANT
- Imatge 39. Empresa URBES21, Banc WALL-Y
- Imatge 40. Empresa URBES21, Banc CONJUNTS ALBA
- Imatge 41. Empresa HESS, Banc AURIGA
- Imatge 42. Empresa HESS, Banc VAREDO
- Imatge 43. Empresa ESCOFET, Banc BINOCULAR
- Imatge 44. Empresa ESCOFET, Banc MILENIO
- Imatge 45. Empresa ESCOFET, Banc LUNGO MARE
- Imatge 46. Empresa ESCOFET, Banc DOMUS
- Imatge 47. Empresa ESCOFET, Banc MAYO
- Imatge 48. Empresa ESCOFET, Banc CONCRET
- Imatge 49. Carmen. *L'espai que conversa*, Esbós
- Imatge 50. Carmen. *L'espai que conversa*, Esbós
- Imatge 51. Carmen. *L'espai que conversa*, maqueta del seient retocada.
- Imatge 52. Carmen. *L'espai que conversa*, maqueta del seient retocada.
- Imatge 53. Carmen. *L'espai que conversa*, maqueta del seient retocada.
- Imatge 54. Carmen. *L'espai que conversa*, maqueta del seient retocada.

